

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Forespørgsel nr. F 35:

Forespørgsel til fødevareministeren:

»Vil ministeren redegøre for, hvilke initiativer regeringen vil tage, efter at EF-Domstolen har afgjort, at bopælspligten på landbrugsejendomme strider mod EU-retten?«

Af Per Clausen (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Line Barfod (EL) og Rune Lund (EL).

(Forespørgslen anmeldt 13/3 2007. Fremme af forespørgslen vedtaget 20/3 2007).

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Jeg gør opmærksom på, at afstemninger under eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 24. april 2007.

Begrundelse

Per Clausen (EL):

Hvis man skal tro på de udsagn, der kom fra regeringen og også fra fødevareministeren, da EF-Domstolen traf sin afgørelse og erklærede bopælspligten i strid med EU-retten, var der tale om en meget stor overraskelse og en meget overraskende dom. Og derfor var der måske ikke så meget at sige til, at den første reaktion var lidt forvirring. For det er jo en meget alvorlig sag, det her.

Kl. 19.10

Det handler om, at bopælspligten jo er indgået som en vigtig forudsætning i de debatter, der har været om Danmarks medlemskab af først EF og derefter EU siden 1972, og den har altid været brugt som et meget vigtigt argument for at sige, at den danske landbrugssektor stadig væk ville være ejet af mennesker, der boede på landet og drev landbrugene selv, for det sikrede man ved hjælp af bopælspligten.

Ud over at være et brud på forudsætningerne for Danmarks medlemskab af EU har den her afgørelse også en række andre negative konsekvenser, for vi har jo ikke opfundet bopælspligten sådan helt uden grund. Det har vi gjort, fordi vi ønsker at bevare selvejet; vi ønskede at bekæmpe et pres på jorden og jordpriserne, så det stadig væk kunne være de landmænd, der ejede jorden, som også drev den; vi har ønsket at opretholde en fastboende befolkning i landdistrikterne.

Alle de ting er for alvor kommet i spil ved den afgørelse, der kom ved EF-Domstolen. Og da der jo endnu ikke er kommet nogen særlig

klare svar fra regeringen på, hvad den vil gøre, hverken i det samråd, der har været i Europaudvalget, eller i de papirer, der er kommet, så synes Enhedslisten og jeg, at tiden er inde til i Folketingssalen at konfrontere regeringen med det her problem. Derfor har vi rejst den her forespørgselsdebat.

Besvarelse

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt): Jeg vil starte med en kort gennemgang af EF-Domstolens dom.

EF-Domstolen har den 25. januar 2007 afsagt dom i Festersenssagen, sag C370/05. Sagen vedrører en tysk statsborger, som i 1998 erhvervede en lille landbrugsejendom på godt 3½ ha i Sønderjylland, og som ikke tog fast bopæl på ejendommen inden for de krævede 6 måneder.

EF-Domstolen har med dommen i Festersenssagen fastslået, at bopælskravet for landbrugsejendomme under 30 ha i sin nuværende ordning og udformning i lov om landbrugsejendomme, altså landbrugsloven, er uforeneligt med EF-traktatens artikel 56 om kapitalens fri bevægelighed. Domstolen finder, at landbrugslovens regler om bopælspligt ikke er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, det vil sige, om bopælspligten er egnet til at sikre virkeliggørelsen af det formål, den forfølger, og ikke går ud over, hvad der er nødvendigt.

Domstolen anerkender de formål, der søges tilgodeset via bopælspligten, men har lagt vægt på, at bopælspligten ikke er egnet til at indfri to af de centrale formål, loven forfølger, nemlig bevaringen af selvejet og opretholdelsen af en fast bosiddende befolkning på landet.

Med hensyn til det tredje formål, nemlig at forhindre eller hindre jordspekulation, finder EF-Domstolen, at bopælspligten går videre, end hvad der er nødvendigt for at opnå formålet.

EF-Domstolens dom er ikke ensbetydende med, at vi må opgive at have en bopælspligt ved erhvervelse af landbrugsejendomme. Men det vil være nødvendigt at ændre på landbrugslovens regler om bopælspligt ved erhvervelse af landbrugsejendomme under 30 ha. Det er således ikke muligt for disse ejendomme at opretholde de nuværende regler i landbrugsloven om bopælspligt, som skal opfyldes af den person, der erhverver en landbrugsejendom.

Jeg vil derfor den 25. april 2007 fremsætte forslag til ændring af landbrugsloven. Jeg vil ikke

her gennemgå lovforslaget, men jeg kan oplyse, at der foreslås regler, hvorefter der indføres en personlig bopælspligt ved erhvervelse af landbrugsejendomme under 30 ha. Det vil sige, at det ved erhvervelsen sikres, at ejendommen skal udnyttes som helårsbolig.

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Jeg siger tak. Så går vi videre til ordførerrækken, og det er først hr. Per Clausen som repræsentant for forespørgerne.

Forhandling

Per Clausen (EL):

På baggrund af det, fødevarerministeren nu har sagt, kan man vel konstatere, at regeringen har valgt at indtage den holdning til den afgørelse, der er kommet ved EF-Domstolen, at man bøjer nakken og erkender, at man ikke har nogen mulighed for at forsvare bopælspligten og i stedet forsøger at indføre andre foranstaltninger, der skulle kunne sikre de hensyn, der indtil nu har skullet tages med bopælspligten.

Nu er det selvfølgelig lidt svært at tage stilling til et udspil, som man ikke kender. Man kan sige, at fødevarerministerens beskrivelse af udspillet måske var endnu mindre detaljeret end det, hr. Jens Kirk er refereret for tidligere i dag.

Men det rejser i hvert fald det interessante spørgsmål, om ministeren – i modsætning til den arbejdsgruppe, som er nedsat med repræsentanter for såvel Fødevarerministeriet som Justitsministeriet, Udenrigsministeriet og kammeradvokaten – tror, at det vil kunne løse den udfordring, vi står over for i forhold til at sikre at bevare selvejede og sikre, at det bliver den overvejende besiddelse og driftsform i landbruget. For i hvert fald kan man konstatere, at det var, hvad den arbejdsgruppe, der dengang var nedsat, kom frem til: at det kunne det her ikke indfri. Det vil sige, at vi vel i al stilfærdighed kan sige, at det, som regeringen nu lægger frem, er et udtryk for, at man accepterer den lange række af negative konsekvenser, der kommer af, at bopælspligten forsvinder – det tager man til efterretning – med de store problemer og vanskeligheder, det vil give for dansk landbrug i fremtiden.

Kl. 19.15

Der er ellers muligheder for at agere i forhold til det her. Da vi diskuterede sagen i Europaud-

valget, var det jo klart, at i hvert fald nogle havde den opfattelse, at det her var en så alvorlig sag, at den burde tages op i de traktatforhandlinger, som sådan set foregår allerede nu. Der var flere, der nævnte, at det netop var særlig positivt, at Frankrig og Holland havde stemt nej, for så fik man en mulighed for at tage den her sag op.

Det kunne have været udgangen på det, at regeringen havde valgt at sige, at det her er en så alvorlig politisk situation, at vi bliver nødt til at drøfte det med EU. Det har man valgt ikke at gøre. Man har også valgt ikke at gøre det på trods af, at der jo også findes andre lande i Europa, som har problemer med, at man ser en stor koncentration i landbrugssektoren, og man ser, at der er mennesker, som ikke bor i området, som overtager en større og større del af landbruget. Det var den ene mulighed.

Den anden mulighed var jo at gå ind på det, som også er nævnt i nogle af de arbejdsrapporter, man har, nemlig at det forholder sig på den måde, at EF-Domstolen sådan set siger, at de ikke er overbeviste om, at proportionaliteten i det her er i orden, og at der er nogle ting, der mangler at blive undersøgt og belyst som forudsætning for, at vi kan fastholde den mulighed, vi har for at opretholde bopælspligten. Heller ikke det har regeringen valgt at gøre.

Regeringen har altså valgt at bøje nakken fuldstændig for den afgørelse, der er kommet fra EF-Domstolens side. Det interessante i den videre debat bliver selvfølgelig at se, om det så også er udtryk for, hvad der er flertal for her i Folketinget. Det burde det ikke være på baggrund af de udtalelser, der tidligere er kommet.

Så er jeg kommet i en slem knibe, for jeg har glemt at få mit forslag til vedtagelse med herop. Jeg beklager, men det var, fordi fødevarerministeren den her gang var forbløffende kortfattet. De, der kender fødevarerministeren, vil vide, at jeg ikke er den eneste, der har kunnet blive lidt overrasket over det. Men derfor skal man huske sine papirer alligevel.

Jeg vil fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

- »Idet Folketinget konstaterer
- at ophævelsen af bopælspligten for landbrugsejendomme vil have en række negative konsekvenser, og

– at bopælspligten har været en grundlæggende forudsætning for Danmarks EU-medlemskab siden 1973.

opfordrer Folketinget regeringen til at tage de fornødne skridt til at sikre, at bopælspligten fortsat kan opretholdes i Danmark.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 59).

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Næste ordfører er hr. Jens Kirk.

Jens Kirk (V):

I Venstre tager vi dommen til efterretning og vil nu søge, om vi hurtigst muligt kan lukke det tomrum, der er opstået efter dommen.

Den regel, vi har i Danmark om bopælspligt, kendes kun i få andre lande i EU, måske kun i Slovakiet og i Østrig. Men dermed mener vi ikke, at vi skal opgive at have liv på landet. Som vi har det nu i vores nuværende landbrugslov, kan alle købe op til 30 ha og tage bopæl på dem. I stedet for det foreslår vi, at man kan købe og undlade at tage bopæl på ejendommen, men så skal man sørge for, at der bor en anden på ejendommen. Det vil sige, at der altid skal bo en på den ejendom, man har købt, hvis ikke man selv gør det. Der bliver altså en beboelsespligt.

KL 19.20

Den mulighed foreligger altså for ca. 100.000 ejendomme i Danmark, som vel udgør omkring 30 pct. af jordarealet. Der er 33.000-35.000 ejendomme over 30 ha, som besidder 70 pct. af jorden og har 90 pct. af produktionen. For dem sker der intet, altså en uændret beboelsespligt, fordi vi mener, at der dér er godt grundlag for, at både miljø- og dyrevelfærd og mange andre regler skal varetages, og det kræver en god uddannelse. Det vil sige, at der også vil være uddannelsespligt for at have de ejendomme.

Der kan være fordele ved det her, og der er ulemper. Skrækscenariet er vel, at vi vil se disse ejendomme blive opkøbt, og så vil der på et eller andet tidspunkt komme til at stå en bil med fremmede nummerplader uden for dem, og vi får det, vi kalder en feriebolig. Men det hindres jo ved, at vi kræver, at der i den fremtidige lov lægges op til en beboelsespligt.

Man kunne måske også vende det lidt rundt og sige, at der kunne være en lille fordel ved det, for det kunne måske give et boligløft på landet.

Man kan også sige, at de arealstørrelser, vi snakker om, på måske 20, 25 eller 30 ha altså er ejendomme, som vil koste i området 3-6 mio. kr.

med de priser, vi kender nu. Det vil sige, at det ikke er enhver, der lige kan gå ud og købe disse ejendomme. Men skulle der være en enkelt, der vil gøre det, og sætter dem godt i stand, kunne det måske give et ekstra løft i de områder. Vi ved jo, at der i øjeblikket står en del tomme landbrugsejendomme og bygninger, som vi har besvær med at få solgt. Det kunne måske ændre lidt ved det.

Der vil med den beboelsespligt være lige så mange beboere i landområderne, som der er nu. Boligerne vil være beboet, som de var før, men måske ikke altid af ejerne. Det, vi gør nu, er, at vi lægger op til, at vi hurtigst muligt kan få den lovændring igennem Tinget, som ministeren vil fremsætte den 25. her i Tinget, så vi kan få lukket det tomrum, der er i øjeblikket.

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Er der et forslag til vedtagelse? Så synes jeg næsten, at ordføreren skulle læse det højt først, før vi giver adgang til de korte bemærkninger.

Jens Kirk (V):

Jeg beklager, at jeg blev lidt overrasket over formandens spørgsmål til undertegnede, men jeg har en vedtagelse, og den er på Venstres, De Konservatives, Socialdemokratiets, De Radikales og SF's vegne.

Forslag til vedtagelse

»Folketinget tager EF-Domstolens afgørelse i den såkaldte Festersensag til efterretning. Folketinget beklager den affolkning, som domstolskendelsen kan medføre i landdistriktsområderne. Folketinget finder det afgørende, at der fortsat er liv på landet med aktive beboere, som deltager i lokalsamfundet. Folketinget opfordrer på den baggrund regeringen til at fremsætte et lovforslag i indeværende samling med henblik på snarest muligt at tilpasse reglerne om bopælspligt for landbrugsejendomme op til 30 ha med størst mulig hensyntagen til de formål, som EF-Domstolen anerkender: bevaring af selvejiet, sikring af opretholdelsen af en befolkning på landet og hindring af jordspekulation.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 60).

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag vil herefter indgå i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det er altid dejligt at høre, at regeringen har styr på tingene. Men nu kan jeg forstå, at der er så mange EU-venner med, at man altså havde fem muligheder for at få forslaget til vedtagelse læst op, og så havde man nok nået det alligevel.

Hvis man starter med at høre hr. Jens Kirks indlæg, kan man jo høre, at der sådan set ikke er noget med, at det da også er ærgerligt, at den her dom er kommet. Nej, havde hr. Jens Kirk haft et par sko på med nogle ordentlige hæle, havde man ligefrem kunnet høre, at de også smækkede sammen, da man sagde, at man tog det til efterretning. Vi bøjer knæet, vi opgiver på forhånd. Regeringen har overhovedet ikke været ude og beklage det her. Man står og smækker hælene sammen.

Kl. 19.25

Men spørgsmålet til hr. Jens Kirk skal sådan set gå lidt på det, som regeringen nu kommer med. Jeg kan fornemme, at der skulle komme et eller andet, men vi ved ikke rigtig, hvad det indeholder, og det holder sikkert heller ikke vand alligevel i forhold til selveje. Kan hr. Jens Kirk og Venstre og dermed regeringen garantere, at det, man kommer med, bliver lige så godt som det, vi kender i dag, med henblik på at sikre formålet med at bevare selvejet som den fremherskende ejerform i landbruget?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det, vi kommer med i lovforslaget, vil kunne opfylde de retningslinjer, der er i dommen, som jo var afsagt for en ejendom under 30 ha, og det er det, vi går efter at opfylde, altså at lukke det hul hurtigst muligt. Men man må også sige, at mindst 70 pct. af jorden i hvert fald fortsat vil være i selvejets bevaring.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Vil det sige, at vi kan være hundrede procent sikre på, at der efterfølgende ingen problemer bliver med det, regeringen kommer med? Er det det, hr. Jens Kirk siger? Kan vi få en bekræftelse på, at man har undersøgt det her fuldstændig til bunds, således at de ikke kommer fra EU's side

og siger: Det holder ikke alligevel? Og tror hr. Jens Kirk på, at vi fremover vil have bopælspligt for ejendomme over 30 ha, eller forestiller hr. Jens Kirk sig, at det også bliver ophævet på et senere tidspunkt?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg vil sige til hr. Christian H. Hansen, at hr. Jens Kirk mener, at selvejet også vil være fremherskende i fremtiden, og at hr. Jens Kirk tror på, at det her vil fortsætte. Men et folketingsmedlem – det ved hr. Christian H. Hansen godt – giver jo ikke 100-procent-garantier fra Folketingets talerstol. Det er da vist ikke sket før. Men hr. Jens Kirk tror på det, og sådan bliver det også i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Da den her dom var faldet, sagde Peter Gæmelke, formanden for Dansk Landbrug, at den mente han ville få meget negative konsekvenser. Det ville kunne føre til, at det i fremtiden ville være kapitalfonde, der ejede og drev landbrug i Danmark. Så vil jeg bare spørge hr. Jens Kirk, om det forslag, som regeringen kommer med, og som jeg kan forstå den allerede har flertal for i Folketinget, vil forhindre den udvikling, som hr. Peter Gæmelke – ja, vi kan godt kalde ham hr., selv om han ikke sidder i Folketinget – forudser?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg kan fuldt ud love hr. Per Clausen, at det ikke vil ske, for det er også sådan i den nuværende landbrugslov, at fonde jo normalt ikke kan eje jorde. Der skal være en fysisk person og ikke blot en juridisk; der skal altså være en, der bor på ejendommen.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Den arbejdsgruppe, som blev nedsat af forskellige ministerier, og som arbejdede alt det her igennem, konkluderer visse ting. Jeg mener faktisk også, at den beskæftiger sig med den mulighed, som nu bliver beskrevet, selv om det kan være vanskeligt, fordi den jo mildt sagt er beskrevet noget uklart. Men der står:

Det skal hertil bemærkes, at ingen af de ovennævnte foranstaltninger kan medvirke til at sikre formålet med at bevare selveje som den overvejende besiddelses- og driftsform i landbruget.

Betyder det, at den redegørelse, som blev lavet af den her tværministerielle arbejdsgruppe, tog fejl, og at man siden har fundet en løsning på det problem?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Man har i regeringen og i Venstre fundet, at den løsning, der lægges frem her fra talerstolen, og som ministeren har lagt frem, vil være med til at sikre, at vi også har bopælspligt på ejendomme over 30 ha i fremtiden, og at der for dem under 30 ha vil være en beboelsespligt.

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Så siger vi tak til ordføreren, og næste ordfører i rækken er fru Mette Gjerskov.

Mette Gjerskov (S):

Vi Socialdemokrater mener, det er vigtigt, at vi har liv på landet i Danmark med aktive beboere, som deltager i lokalsamfundet. Derfor er det også vigtigt, at landbrugsjorden ikke bare kan købes op til storinvesteringer eller sommerhuse, og en af de måder, vi har sikret vores landbrugsjord på, er ved at kræve bopælspligt på landbrugsejendomme. EF-Domstolen har nu sagt, at vores formål sådan set er o.k., men metoden – altså bopælspligten – er for indgribende for ejendomme under 30 ha. Derfor må vi finde på noget andet.

Vi har godt nok fra Socialdemokratiets side meget svært ved at se, hvorfor EF-Domstolen skal blande sig i vores bopælspligt, som jo har været gældende i mange år her til lands. Vi forstår ikke, hvorfor nærhedsprincippet ikke gælder i den her sag. Hvorfor skal der tages større hensyn til den hellige kapitals frie bevægelighed end til livet på landet i Danmark?

Kl. 19.30

Men når det er sagt, er en domstolsafgørelse nu engang en domstolsafgørelse, og vi må fastholde, at vi overholder EU-reglerne. Vi er en del af fællesskabet i EU, og det skal vi blive ved med at være.

Men lige nu står vi altså i et tomrum. EF-Domstolen har underkendt vores regler, og vi har ikke vedtaget nogen nye endnu, så derfor vil jeg naturligvis her fra talerstolen opfordre til, at vi hurtigst muligt får lavet nogle nye regler, og de skal selvfølgelig tilgodese EF-Domstolens krav.

Vi Socialdemokrater er parate til at være konstruktive, men jeg synes også, det er vigtigt at sige, at når EF-Domstolen har truffet den her afgørelse på et område, hvor vi faktisk ikke mener, at EF-Domstolen burde blande sig, så mener vi ikke, at vi skal overopfylde domstolens krav.

Det altafgørende for os er, at Danmark skal bebos, også i yderområderne. Vores landbrug må ikke blive investeringsobjekter, hverken for kapital eller som sommerhuse. Vi vil ikke have ødegårde i Danmark. Vi vil gerne sikre, at også de mindre landbrugsejendomme under 30 ha bliver beboet, stuehusene bliver beboet og vedligeholdt, at de, der bor på landet, aktivt kan bidrage til at være en del af lokalsamfundet, og at de kan medvirke til at bevare lokale butikker, foreningsliv samt i det hele taget livet på landet.

Derfor er vi selvfølgelig med i det fælles forslag til vedtagelse, som er fremsat af de EU-positive partier, selv om, det må jeg nok sige, man skal have den store lup fremme for at finde nogen positive elementer i den her domstolsafgørelse.

Jeg kunne høre, Venstres ordfører mente, at hvis man ledte længe nok, kunne man måske finde en lille snert af noget positivt i den her domstolsafgørelse. Det er vi ikke enige i. Men vi er enige i, at vi står over for en udfordring, og Socialdemokraternes mål i den her sag er klart. Nu skal vi bare finde nogle løsninger, som ligger inden for EU-reglerne, og vi skal finde dem hurtigt.

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Jeg vil gerne bede ordføreren om at blive stående, for der er bedt om et par korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Nu har vi jo tidligere i dag i pressen kunnet høre fru Mette Gjerskov sige, at på det her område skulle regeringen udfordres. Nu har vi så lige hørt talen og konstateret, at man også er med i den vedtagelsesprocedure, der ligger fra regeringens side, og altså vil stemme for den. Så efter at have hørt talen og efter at have konstateret, at man også stemmer for vedtagelsen, bliver jeg nødt til at spørge: Hvor ligger udfordringen fra fru Mette Gjerskovs og Socialdemokratiets side? Kan vi få det præciseret?

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Jeg er slet ikke klar over, hvad ordføreren hentyder til i forhold til, hvad jeg måtte have sagt om at udfordre regeringen i den her sag. Det kan jeg ikke svare på. Jeg kan bare konstatere, at vi ikke bare stemmer for forslaget til vedtagelse, men faktisk har været medskribenter og forslagsstillere til forslaget til vedtagelse.

Det, vi meget gerne vil se fra regeringens side, hvis vi kan tale om, at det er at udfordre regeringen, er nogle konkrete lovforslag, og vi vil se dem i den her samling. Og vi vil meget gerne se nogle forskellige forslag fra regeringens side til, hvordan vi kan rette op på den her sag, efter at vores bopælspligt ikke er gældende længere.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Vi har jo konstateret, at Socialdemokratiet er med i heppekoret, som hjælper regeringen, lige så snart der er et eller andet problem med EU. Vi ved godt, at regeringen lægger sig på knæ for EU, det har den altid gjort – mere til endda, den bøjer sig helt ned, så man næsten ikke kan få øje på den bageste del af regeringen, når EU kommer og siger noget. Men jeg troede egentlig, at Socialdemokratiet havde lagt en ny stil. Vi så jo her for nylig, da vi talte ernæringsmærket, at man var parat til at udfordre lidt og sådan ændre lidt kurs. Men det er Socialdemokratiet altså krøbet fra. Det var øregas dengang, det kan vi konstatere.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Det er den udfordring, ordføreren taler om. Jeg vil bare konstatere, at det godt kan være, at Dansk Folkeparti er fløjtende ligeglad med, hvad der måtte være lov og ret, men sagen er, at der altså her ligger en afgørelse fra den højeste domstol, EF-Domstolen, i den her sag. Vi har faktisk tænkt os at følge den, når de kommer med en afgørelse, der er så fuldstændig klar.

Jeg mener sådan set ikke, at Socialdemokratiet lægger sig på knæ for regeringen. Tværtimod satser vi på, at regeringen lægger sig på knæ for Socialdemokratiet i den her sag, for den har faktisk ikke andre at gå til. Dansk Folkeparti har meldt sig ud af det her fællesskab, så regeringen har kun Socialdemokratiet til at hente stemmerne hjem. Så vi regner da så sandelig med, at vi kan tage os dyrt betalt også i den her sag.

Kl. 19.35

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er tit sådan, at Socialdemokraterne siger til os fra Enhedslisten, at nu skal vi jo ikke gøre alle spørgsmål om EU til et ja eller nej til EU, men det er vel det, Socialdemokraterne gør i den her sag. For den 26. januar, da vi havde møde i Europaudvalget, var samtlige oppositionspartier enige om, at den her sag var så alvorlig, at den burde indgå i traktatforhandlingerne. Det er vel sådan, at det, der er sket efterfølgende, ikke er, at Socialdemokraterne har fået regeringen til at bøje sig, men at Socialdemokraterne har bøjet sig for regeringen og droppet det synspunkt, droppet det krav, at den her sag skulle rejses over for EU. I stedet for har de valgt at bøje nakken og sige, at det her gør vi ikke mere ved. Vi finder nogle ordninger, som er acceptable for EU, så er det lidt lige meget, om det løser det problem, som vi står over for.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Nu er det jo sådan, at udviklingen i EU i forhold til at få en ny traktat går rimelig langsomt. Så de traktatforhandlinger, hr. Per Clausen taler om, må vist kunne betragtes som værende ikkertilstedeværende.

Det, der er vigtigt for os, er, at vi lige nu i dag står uden lovgivning på det her område, og det er fuldstændig uacceptabelt. Vi kan ikke vente på, at man i EU får diskuteret en traktat færdig. Vi er nødt til at have nogle regler i Danmark, som kan opretholdes. Derfor går vi ind i en konstruktiv dialog med regeringen i den her sag. Vi mener faktisk, at også Enhedslisten burde gå med ind i de her drøftelser, for det er jo heller ikke i Enhedslistens interesse, at vi lige nu står uden lovgivning overhovedet på området.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu deltager jeg i alle de drøftelser, jeg bliver inviteret til, og forsøger undertiden også at komme med til nogle, jeg ikke er blevet inviteret til. Men jeg må nok sige: At komme med i EU-klubben her i Folketinget, det er en vanskelig opgave.

Men jeg må alligevel tolke fru Mette Gjerskovs svar sådan, at det ikke svarer til de meget, meget præcise udsagn, der kom fra Socialdemokraterne på det Europaudvalgsmøde, om, at nu skulle man med udgangspunkt i den her sag tage et opgør omkring, at det altid var det indre

marked, der bestemte, og at EF-Domstolen tiltog sig mere og mere magt, og at det var oplagt at gøre i forbindelse med traktatforhandlingerne. Når fru Mette Gjerskov ikke siger det med et eneste ord i sin tale i dag, er det, fordi den sag er opgivet, for den må ikke forstyrre det videre arbejde frem mod at få et ja til en EU-traktat, der formentlig ikke bliver meget anderledes end det udkast, vi har set.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Nej, jeg er faktisk ikke enig med Enhedslisten i, at det er opgivet. Vi er faktisk inde i nogle drøftelser, netop om magtbalancerne både i forhold til domstolen og i forhold til Europa-Kommissionen. Så det er jeg faktisk ikke enig i.

Det, vi snakker om i dag, er det akutte problem, der består i, at vi ikke har nogen lovgivning lige nu. Det andet er jo nogle længerevarende diskussioner, som vi også meget gerne tager, og hvis ikke hr. Per Clausen bliver inviteret med i EU-klubben, så vil jeg da gerne tilbyde at lave en lille fælles EU-klub sammen med hr. Per Clausen, hvis det betyder, at vi kan få en bredere enighed på det her område i det danske Folketing. Vi kan starte med at kalde det Tomandsklubben, og så finder vi ud af, om vi kan udvide med de øvrige partier. Men det skal da ikke være en hindring for en ordentlig og gedigen drøftelse af EU-sager, at Enhedslisten ikke føler, at de bliver inviteret med til møderne.

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Christian H. Hansen. Så er det nu. Det er sådan set en fordel, hvis ordførerne holder sig parat. Vi er jo langt henne på aftenen.

Christian H. Hansen (DF):

Det vil jeg starte med at beklage. Så tror jeg, at næsten alle ordførere har beklaget et eller andet, men sådan kan det jo gå.

Allerførst vil jeg have lov til at slå fast, at det her med bopælspligten på landbrugsejendomme for Dansk Folkeparti er noget, som altid har været vigtigt at opretholde. Det har været et fundament for os. Også når vi har diskuteret landbrugslove, har vi lagt meget vægt på, at det var en af de ting, man skulle holde fast i, nemlig det her med selvejet. Vi synes også, det handler meget om, at vi skal have noget befolkning ude i

landdistrikterne; det har altså betydning, at vi har haft mulighed for det.

Kl. 19.40

Nu er der så sket det, at – og det er meget, meget beklageligt – der er faldet en dom i den såkaldte Festersensag, hvor EF-Domstolen nu fastslår, at bopælskravet for landbrugsejendomme under 30 ha i sin nuværende udformning i lov om landbrugsejendomme er uforeneligt med EF-traktatens artikel 56 om kapitalens frie bevægelighed.

Egentlig er der vel tale om, at det er landenes frie bevægelighed, der bliver indskrænket endnu en gang fra EU's side. Det var meget, meget skuffende, da dommen faldt, at det eneste, vi kunne konstatere, var en regering, der sagde: Ja, det er ikke så godt, og nu er der nogle problemer. Der var ikke noget med, at man gik ud og sagde: Det er simpelt hen forfærdeligt, hvad der er sket her, det er vi meget kedede af. Vi har også i regeringen syntes, at det med bopælspligten var vigtigt.

Når man nu i dag siger, at det med bopælspligten er vigtigt for os – vi hørte det også fra Venstres ordfører – så tror jeg egentlig, det bare er noget, man siger, fordi det lyder godt. Inderst inde tror jeg faktisk ikke, man mener det, for så havde man været lidt mere afvisende, da dommen faldt. Så jeg tror, det har været en ren gang øregas, hvad vi har hørt indtil nu.

Jeg tror, at det, der sker, og det, der er sket med den her dom, er yderligere et tegn på, at hvis man er tilhænger af EU, så er man også tilhænger af, at man synes, at vi som land skal blive indskrænket mere og mere med hensyn til, hvad vi selv må få lov til at bestemme. På et tidspunkt har vi vel slet ikke noget, der hedder beslutningsforslag her i Folketingssalen, for det må vi ikke. Vi skal egentlig heller ikke selv vedtage og behandle nogle love, som kommer fra en regering, det må vi heller ikke. Det er noget, man klarer nede fra EU. Vi bliver simpelt hen et ekspeditionskontor.

Som før nævnt har vi altid i Dansk Folkeparti ment, at det er meget, meget vigtigt med bopælspligten. Vi synes, at den dom, der er faldet, er fuldstændig urimelig, og selv om man siger, at man inden så længe kommer med de vises sten og fremlægger noget, så er vi faktisk i Dansk Folkeparti meget, meget, meget tvivlende over for, om det overhovedet holder stik. Det har jo været fremme i dag, at det faktisk ikke engang er sikkert, at det, man kommer med, kan være med til at sikre selvejet. Så vi synes, det er

meget, meget, meget sløvt, hvad der bliver præsenteret i den her forbindelse.

Trods det, at regeringen har lagt sig fuldstændig på knæ for EU-systemet en gang mere – man har så fundet nogle samarbejdspartnere, som jo er med i det kor; det vidste vi måske nok godt allerede på forhånd at man ville – skal det jo siges, at når nu regeringen får fundet ud af at lave et forslag, så vil vi i Dansk Folkeparti kigge på det forslag og undersøge, om det virkelig holder stik, hvad der nu bliver sagt. Jeg vil bare sige, at vi vil undersøge det til bunds og være hundrede procent sikre på, at der bare er en lille smule rigtigt i det, som er blevet sagt fra regeringens side i den her sag indtil nu.

Så må jeg konstatere, at det er meget, meget, meget beklageligt, at regeringen ikke har så meget som sagt, at den synes, at den her dom er beklagelig. Vi forstår det simpelt hen ikke i Dansk Folkeparti. Men sådan kan der jo være nogle ting, man ikke skal forstå.

Jeg skal også fremlægge et:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget finder EF-Domstolens afgørelse i den såkaldte Festersensag, der fastslog, at den danske bopælspligt strider mod EU-reglerne om kapitalens frie bevægelighed, stærkt utilfredsstillende. Folketinget beklager den affolkning, som domstolens kendelse kan medføre i landdistriktsområderne. På denne baggrund opfordrer Folketinget regeringen til at komme med initiativer, der kan imødegå skadevirkningerne af domstolens kendelse.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 61).

Kl. 19.45

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Tak til hr. Christian H. Hansen. Vi giver ordet til næste ordfører i rækken, som er hr. Allan Niebuhr.

Allan Niebuhr (KF):

Jeg vil da godt starte med at sige, at vi ligesom mange andre blev rimelig overraskede over den dom, der blev afsagt i den såkaldte Festersensag af EF-Domstolen. Men at nogen nu ønsker at lave en EU-debat ud af den her sag og har svin-

get sig op til at tale om traktatforhandlinger, synes jeg simpelt hen er ude af proportioner.

Den her sag kan håndteres ved nogle relativt små ændringer i de danske landbrugslove, og det er vel også den vej, som det lovforslag, fødevareministeren vil komme med, går i retning af. Det handler nemlig om at bibeholde en bopælspligt på ejendomme også under 30 ha.

Det, vi har ønsket, er, at der fortsat skal være liv på landet. Vi skal fortsat have liv i landdistrikterne, og derfor har vi et ønske om, at vi ikke i fremtiden skal se huse, der står tomme det meste af året og kun bliver brugt nogle få uger som ferieboliger for folk, der ude fra det store EU vælger at købe sig en ejendom i Danmark.

Nu er det jo sådan, at når jeg tror, det her er en relativt beskeden omgang, så er det jo, fordi der stadig væk skal investeres, og derefter forpligter den, der investerer i sådan en ejendom, sig til at lade andre mennesker bebo ejendommen, i hvert fald i de første 8 år.

Det er jo noget af en tillidssag, i hvert fald hvis man skal leje sin nyinvesterede bolig ud til mennesker, man ikke kender i forvejen. Det tror jeg faktisk ikke vil være særlig attraktivt, så på den måde er jeg ikke så sikker på, at vi vil se så mange Festersentilfælde i fremtiden. Derfor tror jeg heller ikke på, at det her vil revolutionere, slet ikke med de oplæg, der kommer.

Vi ønsker stadig væk at fastholde – og det er vi også helt sikre på at vi kan – vores ejerforhold til ejendomme over 30 ha med uddannelser og de krav, der ellers er stillet til at erhverve det. Det ønsker vi ikke at ændre på, det har EF-Domstolen heller ikke udtalt sig imod. EF-Domstolen har jo udtrykt forståelse for det danske ønske om bopælspligt på ejendomme, men har sagt, at der var andre ting i vores måde at få det her til at fungere på, som man mente var at gå for vidt. Det må vi så respektere, og det gør vi selvfølgelig.

Vi anerkender den højeste lovgivning inden for EU, fordi vi er medlemmer af EU, og vi opfører os selvfølgelig, som medlemmer bør gøre også i den her sag. Selv om vi blev overraskede, og selv om vi da godt kan sige, at det måske også ærgrer os en lille smule, at det, som vi i årevis har set som værende en velfungerende måde at få det her til at hænge sammen på, nu skal vendes og undersøges en gang til. Men vi er ikke spor i tvivl om, at vi vil få bearbejdet det lovforslag, som kommer, således at intentionerne i det, vi har ønsket os, stadig væk vil gælde i fremtiden, nemlig at der stadig væk er beboelse i

ejendommene, at der stadig væk er liv i landdistrikterne.

Så vil jeg da give hr. Jens Kirk fuldstændig ret. Skulle det endelig ske, at der kommer nogen udefra, der har penge til at få boligerne restaureret og få dem til at se lidt bedre ud, så er der vel heller ikke noget forgjort i det. Men det kræver altså stadig væk, at man så, efter at have istandsat sådan en ejendom, lader fremmede mennesker bebo sin ejendom, og det er altså helårsbeboelse, vi taler om, det er tilmelding til folkeregisteret i en periode af 8 år. Det synes jeg nok må kræve en vis form for tillid.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg forstår ikke, hvad det er, der sker. Hver gang man kommer til at diskutere et EU-spørgsmål, bliver selv normalt hæderlige politikere som hr. Allan Niebuhr grænseløst fantasifulde. Hr. Allan Niebuhr får det til at lyde, som om bopælspligten bliver bevaret med det forslag, ministeren kommer med. Sådan hørte jeg nu ikke ministerens udlægning og heller ikke hr. Jens Kirks udlægning, vil jeg sige. Det var noget med en lejeligt.

Hvordan er det så med effekten af det? Ja, hvis vi skal tro på, hvad embedsmændene skrev og udleverede til Europaudvalget, så står der om sådan en løsning, at ingen af de ovennævnte foranstaltninger kan medvirke til at sikre formålet med at bevare selveje som den overvejende besiddelses- og driftsform i landbruget.

Det vil sige, at det forslag, som ministeren nu vil komme med, er skudt ned af hans egne embedsmænd, godt nok før de vidste, at det var sådan et forslag, man ville komme med. Er realiteten ikke, at konsekvensen af den linje, som nu bliver lagt fra Det Konservative Folkepartis side, er, at vi ikke kan bevare de fordele, som vi har ved bopælspligten i dag?

Kl. 19.50

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Nej, det mener jeg faktisk ikke det gør. Altså, selvfølgelig kan folk vælge at købe en ejendom på de nye betingelser, når vi nu får loven på plads, for det er fuldstændig rigtigt, som fru Mette Gjernskov sagde, at vi lige nu altså ikke har nogen lovgivning, der dæmper op for den beslutning, der nu er truffet, men det er jo sådan,

at en ny ejer er forpligtet til, at ejendommen er helårsbeboet, og derfor er der jo som sådan sikkerhed for, at der fortsat er helårsbeboelse i ejendommen, og at der fortsat også er liv i landdistrikterne, således at vi ikke risikerer de her frygtscenarier om, at vi ude i landdistrikterne har en masse sommerboliger, som kun er beboet nogle få uger om året.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Kan hr. Allan Niebuhr løfte sløret for, hvad der sker, hvis man ejer en sådan ejendom, og den person, man har lejet den ud til, opsiger lejemålet og flytter, og man ikke kan få en ny lejer? Bliver man så frataget retten til at eje den her ejendom, eller hvad er det, der sker? Det er da sådan et meget sædvanligt scenarie?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Nu vil jeg altså ikke stå her på talerstolen og begynde at gå i dybden med et lovforslag, der endnu ikke er fremsat, men jeg er bare sikker på, at der i det lovforslag, der kommer, vil blive taget de forhold op, som vi ønsker at sikre, nemlig at der fortsat er helårsbeboelse i ejendommene, og at der fortsat er liv ude i landdistrikterne. Og lad os så tage drøftelserne derfra, når lovforslaget kommer. Men at begynde at detailbehandle et lovforslag, der endnu ikke er fremsat her fra talerstolen, er vel nok lige at foregribe tingene.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det var egentlig ikke meningen, jeg ville have stillet et spørgsmål, men da jeg så hørte svarene på hr. Per Clausens spørgsmål, kom jeg sådan til at tænke på, at når nu hr. Allan Niebuhr faktisk står og siger, at bopælspligten sådan set også vil være der fremover – det er sådan set det, man får ud af talen, det kan så godt være, det er ren fantasi, fordi det har noget med EU at gøre, EU er jo meget fantasi, det burde det i hvert fald være – så skulle man jo egentlig ikke tro, at der var faldet en dom.

Hvorfor skulle der dog være faldet en dom, når det er det samme? EU er meget indviklet, jeg forstår ikke det hele, men hvis det hele nu er det samme, og man fastholder det, som er – det er egentlig det, vi får at vide af hr. Allan Niebuhr – hvordan kan der så være faldet en dom?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg tror nok, vi snakker en lille smule forbi hinanden. Jeg siger, at det selvfølgelig i dommen er gjort op, at enhver kan købe en ejendom i Danmark, hvis man har midlerne til det, det er bare sådan i det oplæg, der nu ligger, at vi stadig væk ønsker, at der skal være helårsbolig i ejendommen, det vil sige, at hvis den pågældende ikke ønsker at bo der selv, vil den pågældende være forpligtet til at udleje sin ejendom, således at der er helårsbeboelse med tilmelding til folkeregistret, så det ikke bliver sommerboliger.

Men det er jo en del af det lovforslag, som vi nu efterfølgende får forelagt, og så må vi tage drøftelserne til den tid.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg er glad for at få bekræftet ud fra det, hr. Allan Niebuhr nu har fortalt både i sin ordførertale og i de svar, han har givet, at der er så meget usikkerhed omkring det her. Jeg er glad for, at Dansk Folkeparti simpelt hen har valgt at holde sig fra det.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det var bare en konstatering, der var ikke noget spørgsmål.

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgsmål, og den næste ordfører er fru Lone Dybkjær.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal ikke lægge skjul på, at den dom for mig og Det Radikale Venstre kom som en stor overraskelse, lige så vel som den gjorde for alle mulige jurister inklusive Højesteret, og hvad ved jeg, sådan som det også fremgår af notatet. Så det er jo sådan set temmelig legitimt at være overrasket. Vi troede på linje med alt, hvad der står her, at den hellige grav var vel forvaret, men det viste den sig jo i allerhøjeste grad ikke at være.

Da der nu har været meget tale om, om man er ked af det, eller om man ikke er ked af det, og det åbenbart er afgørende, så vil jeg godt sige, at jeg er enormt ked af den her dom. Det skal der overhovedet ikke herske nogen som helst tvivl om. Jeg synes, det er en ulykkelig dom, og jeg havde meget gerne været den foruden, men den

er der altså, og så må vi så gå ind i arbejdet med den.

Kl. 19.55

Jeg bliver så også nødt til med det samme at sige, at jeg altså ikke tager så let på det, som Venstreordføreren og den konservative ordfører gør. Jeg tror ikke, det bliver så enkelt, men det er så en anden sag. Jeg tror, det er mere alvorligt at få fastholdt så meget af det, vi har haft før, som muligt, det tror jeg faktisk er svært.

Vi står bag det forslag til vedtagelse, der er, men jeg vil også med det samme sige, at vi ikke har taget stilling til, hvordan lovforslaget skal se ud. Vi vil meget gerne have en meget mere udtømmende diskussion om, hvordan man bedst kan komme videre her. Vi har med andre ord ikke sagt ja til regeringens forslag på forhånd, men jeg vil også sige, at jeg synes, at det er o.k., at regeringen fremsætter et forslag, så vi ligesom kan få lukket et hul, nemlig det, at forslaget gælder fra den dag, det er fremsat. Og så må vi tage det derfra og se om det skal være en midlertidig lov, at vi altså gerne vil drøfte det videre, fordi vi ikke synes, det er optimalt, hvad regeringen gør, eller om vi skal sige, at vi altså får tilstrækkelig tid til at undersøge alting, for vi er jo under et vist tidspres, må vi jo indrømme. Vi kan ikke sige, hvad vi skal på nuværende tidspunkt.

Vi føler trang til at arbejde meget mere med det her, end vi har gjort, og det bliver vi så også nødt til at gøre, uanset at vi godt kan diskutere traktater og alting, for jeg betragter det også som en alvorlig ting. Men jeg er enig med fru Mette Gjerskov i, at det der med traktater jo altså er noget, der ligger et stykke fremme, så vi er nødt til at gøre noget inden.

Jeg vil gerne underbygge, hvorfor jeg ikke er sådan hundrede procent sikker på, at vi bare skal sige ja til regeringens model, hvis den nu er sådan, som vi har jo hørt om i radioen. Det er selvfølgelig, fordi vi er gået ind og har læst det der notat, som arbejdsgruppen i ministeriet selv har lavet og selvfølgelig også dommen, og har kigget på, hvad det egentlig er, der står.

Der står jo, at Domstolen har kigget på, om der er restriktioner for den frie kapitalbevægelse, og man har konstateret, at det udgør bopælskravet. Det er en restriktion på den frie kapitalbevægelse. Så står der også, at vi har nogle muligheder for at sætte nogle betingelser, altså i realiteten nogle undtagelser, på den frie kapitalbevægelse, nemlig nogle almene hensyn, som vi ønsker opfyldt. Og der siger man også, at det så-dan set er o.k., hvad man har skrevet, det er o.k.

at have almene hensyn. Dem kan man ikke sige noget til. Man undersøger også, om de er ikke-diskriminatoriske, og det har vi jo ikke haft noget med. Udlændinge har også godt kunnet købe op, men de har bare skullet bo her i landet på linje med alle andre.

Så er det spørgsmålet, om proportionalitetsprincippet er der, altså om man opnår det, man i og for sig siger under de almene hensyn at man vil med bopælspligten. Og der er det jo faktisk, at Domstolen siger, at det synes den ikke man gør. Man siger, at vi godt nok har selvejet som et særligt hensyn, det vil vi gerne bevare, men vi opfylder det jo ikke selv i dag. Der er ikke knyttet en egen drift til det her, og det er sådan set det ene hul i det.

Det andet hul i det er, at vi jo heller ikke sikrer det andet almene hensyn, nemlig befolkningsgrundlaget, fordi vi tillader sammenlægninger.

Det tredje almene hensyn medgiver man så at bopælspligten indebærer, nemlig det at man holder jordpriserne under kontrol.

Det er jo sådan set dér, vi så må konstatere, at der på side 6 i grundnotatet står en meget omfattende redegørelse for, hvad det er, Domstolen har lagt vægt på. Det står selvfølgelig i dommen, men det står altså også i det her notat, at regeringen kun har nævnt et alternativ til bopælspligten for at kunne fastholde priserne, nemlig en statslig prisregulering, og regeringen har ikke forklaret, hvorfor sådan en regulering ikke vil være mere indgribende end bopælspligten osv.

Det, man kan sige, er – og det synes jeg sådan er generelt, når vi diskuterer EU-politikken – at vi er meget tilbøjelige til at køre vores egen lovgivning, men at vi ikke tager hensyn til, hvordan man egentlig vil tolke det i forbindelse med domstolene rent argumentationsmæssigt. Jeg synes, at vi før har været ude for, at vi siger, at den danske måde at argumentere på såmænd nok skal holde, og så viser det sig, at den ikke gør det. Vi har ligesom ikke haft det der perspektiv med, at det kunne være, at domstolene ville sige noget andet.

Jeg medgiver, at det jo ikke kun gælder regeringen, men at det åbenbart også gælder andre jurister. Det er det, som jeg synes vi gerne vil gå ind i og spørge: Hvad er det så egentlig, vi vil opnå med det her, og hvordan kan vi bedst opnå det under hensyntagen til, at der altså er en domstol, der i øjeblikket har givet os en dom for det med bopælspligten?

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg kan forstå på fru Lone Dybkjær, at Det Radikale Venstre mener, at det, der måske skal til her, er en mere omfattende ændring af den danske landbrugslovgivning og lovgivning om køb og salg af ejendomme, hvis vi skal opnå det samme, som vi opnår med bopælspligten, eller måske endda leve op til det, vi hævder vi opnår med bopælspligten. Det synes jeg er en meget interessant ting.

Men jeg kan nu ikke forstå det, fru Lone Dybkjær siger om traktaten. Det lyder, som om det er noget lidt fantasifuldt, jeg har fundet på, men sagen er jo, at på det pågældende møde i ordførerrudvalget var det fru Lone Dybkjær, der bl.a. nævnte, at dommen er et eksempel på, at i de kommende traktatforhandlinger er vi nødt til at se på både EF-Domstolens magt og den vægt, der bliver lagt på det indre marked, og jeg spørger bare: Hvor er den diskussion blevet af?

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

For det første vil jeg sige, at jeg synes, vi skal have en mere omfattende diskussion om det rent konkrete; det er det, jeg lægger op til. Vi siger ikke bare uden videre ja til regeringens udspil, vi vil gerne have en nøje analyse af, om der er andre måder at gøre det på, herunder om der er nogle ting, vi bliver nødt til at kigge på i forbindelse med landbrugsloven. Det er jo en mere omfattende diskussion.

For det andet er det der med traktaten. Her siger jeg, at vi skal have en lovændring her og nu. Det bliver vi nok nødt til, fordi der er et hul i loven. Det er muligt, vi ikke engang kan nå en omfattende diskussion, inden vi vedtager en lov, men så må vi måske bare sige ja til det, som regeringen foreslår. Det har vi ikke taget stilling til endnu, men det vil vi kigge på.

Derudover har vi selvfølgelig en mere omfattende diskussion om traktaten. Men traktatdiskussionen vil jo foregå et stykke frem i tiden, og det er derfor, jeg sagde, at jeg er enig med fru Mette Gjerskov i, at vi jo ingen garanti har for, hvornår vi får noget, og hvad vi får. I den sammenhæng synes jeg også, at hvis der bliver åbnet for diskussioner om traktaten, må vi kigge på spørgsmålet om f.eks. EF-Domstolen og kapitalens frie bevægelighed og hvilke almene hensyn, der kan tilgodeses her.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det første, altså at kigge på landbrugslovgivningen, synes jeg er meget spændende og interessant, og det kan jo også have et længere politisk perspektiv, også for tiden efter den regering, vi har i dag, for jeg tror måske, det bliver lidt svært at få den til at være med til at lave det, der er nødvendigt.

Men jeg kan altså ikke helt forstå det med traktaten. Er det sådan, at Det Radikale Venstre mener, at i forbindelse med de kommende traktatforhandlinger skal Danmark rejse spørgsmålet om EF-Domstolens magt og spørgsmålet om, hvorvidt de frie kapitalbevægelser er gået for vidt, eller mener man det ikke? Det kunne jo være rart at vide, om Det Radikale Venstre har et seriøst ønske om, at den diskussion skal rejses, og om at tage det politiske slagsmål med regeringspartierne her i Danmark om at få diskussionen rejst i de kommende forhandlinger.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne sige til hr. Per Clausen, at det afhænger fuldstændig af, hvad der sker med hensyn til traktaten. Der er meget, der tyder på, at forfatningstraktaten ikke går igennem, men vi har sagt – og det står vi ved – at hvis den går igennem relativt uantastet, står vi bag ved det.

I den forbindelse vil jeg også godt sige, at hvis forfatningstraktaten går igennem, sker der en afgørende ændring i præmissen for EF-Domstolens arbejde, idet den sætning, der taler om et stadig snævrere samarbejde mellem unionens borgere eller lande, eller hvad det nu er der står, og som har været der hele tiden, udgår. Det vil sige, at det vil ændre fundamentet for EF-Domstolens arbejde, det er selvfølgelig noget af det, vi sådan set kan begynde at kigge på allerede nu, og det kan selvfølgelig få indflydelse på det videre forløb. Men jeg vil gerne understrege, at vi har sagt ja til forfatningstraktaten, og ændres den ikke mærkbart, står vi stadig bag den.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Allerførst bliver jeg nødt til at rose fru Lone Dybkjær lidt og sige, at det er dejligt at høre, at der er en af dem, der er med i vedtagelsen, der kan finde ud af at sige, at man er lidt ked af det, og at man beklager det, der er kommet frem, lidt. Det er faktisk rigtig dejligt at høre.

Men mit spørgsmål skal gå på: Jeg kunne forstå på fru Lone Dybkjær, at man måske ikke bare lige vil spise det, regeringen kommer med, og det var egentlig også godt at høre. Men nu har fru Lone Dybkjær jo en viden fra sin tid i Europa-Parlamentet, som mange af os, der er her i dag, ikke har, og har fru Lone Dybkjær og dermed også Det Radikale Venstre gjort sig nogle overvejelser om, hvad der kunne være det helt rigtige, når man et eller andet sted mener, at det ikke er sikkert, at man bare vil spise det udspil, regeringen vil komme med, og som vi jo har fået løftet lidt af sløret for? Hvad kunne så være det rigtige? Har man overhovedet gjort sig nogen overvejelser om det?

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Nu har det jo sådan set ikke så meget med Europa-Parlamentet at gøre, fordi jeg går ud fra, at det, vi primært snakker om, er det umiddelbare udspil, som regeringen skal komme med, og ikke noget i forbindelse med et meget videre forløb. Jeg kan selvfølgelig tage fejl.

Kl. 20.05

Der nævnes jo faktisk en række ting i notatet. Det kan godt være, det lyder ulækkert for nogle, men der nævnes jo andre muligheder end bopælspligten, som man kan benytte sig af, nemlig beskatning ved hurtigt salg, en statslig prisregulering og udlejning med en væsentlig minimumsvarighed. Det kan godt være, regeringen vælger den løsning med de 8 år, men det må vi jo diskutere igennem.

Det er jo også interessant – det har jeg slet ikke villet komme ind på, men nu har jeg jo fået lejlighed til det i en kort bemærkning: Hvad bliver status for denne ejendom? Det bliver jo en udlejningsejendom, og det kan vel også betyde et eller andet i forbindelse med salg. Sådan er det i hvert fald med almindelige beboelsesejendomme. Nu ved jeg ikke, om landbruget som sædvanlig er undtaget fra alle mulige almindelige regler, men med almindelige beboelsesejendomme er det jo sådan, at hvis man ikke selv har boet der, og man sælger boligen, bliver man beskattet.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg ved udmærket godt, at det her har med EF-Domstolen at gøre, men jeg sagde bare, at når man har siddet i Europa-Parlamentet, har man nok fået en lidt større viden end den, vi andre

har. Det er i hvert tilfælde et vanskeligt system at finde ud af.

Men nu fik vi jo, og det er jeg egentlig glad for, afsløret nogle af de andre modeller, man kan bruge, og så må mit spørgsmål blive mere konkret: Er der nogle af de modeller, der lige er blevet opridset, som Det Radikale Venstre har det bedre med end med det, regeringen er kommet med?

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

For det første vil jeg gerne takke for rosen af min viden. Det er jo ikke alle, der mener, at man har fået mere viden, fordi man har siddet i Europa-Parlamentet, men det vil jeg da gerne kvittere for.

Vi vil have lov til at tillade os at kigge på forskellige modeller under udvalgsarbejdet, for det mener vi sådan set er det mest seriøse, og vi har ikke lagt os fast på nogen model. Vi har kun sagt, at vi ikke bare uden videre står bag regeringens model. Det synes vi er mest fair at sige allerede i dag, og det skyldes selvfølgelig, at vi ikke føler os hundrede procent overbevist om, at man faktisk opnår det, regeringen gerne vil med den model, f.eks. at holde priserne nede og den slags, som jo er en vigtig ting, og som EF-Domstolen anerkender. Vi har i hvert fald opnået, at vi har hindret prissekspllosioner.

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der har ønsket korte bemærkninger, og næste ordfører i rækken er fru Anne Grete Holmsgaard.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil gerne starte med at sige, at vi synes, det er en meget ubehagelig dom, der er faldet, og det gav jeg også udtryk for umiddelbart efter dommen og også i det møde, vi havde i Europaudvalget. Vi har det til gengæld også sådan, at EF-Domstolen er en del af EU-systemet, og derfor kan vi ikke bare sidde Domstolen overhørig.

Debatten handler sådan set om to dele. Den ene handler om den faktiske dom i Festersensagen, og den anden handler om det mere principielle, nemlig om Domstolen, det grundlag, Domstolen arbejder på, dens beføjelser og dens virkemåde.

Hvis jeg lige først skal sige noget om det, vil jeg sige, at vi faktisk har brugt tiden under tænkepausen og har været blandt dem i Europaudvalget, der har sagt, at vi må beskæftige os noget

mere med Domstolen. Vi er faktisk blevet noget klogere på, hvordan Domstolen egentlig fungerer, og vi er også blandt dem, der har rejst spørgsmålet over for statsministeren og sagt, at det måske kunne være noget af det, der kan indgå i traktatforhandlingerne. Men samtidig vil jeg godt sige, at SF's holdning til forfatningstraktaten er, at vi vil gerne have den gennemført så tæt på, som den ligger nu. Vi ønsker ikke, at den skal udvandes til en eller anden lille plukket høne, også kaldet en minitraktat.

Vi ved godt, at der er grænser for, hvor mange nye emner man kan tage ind, men vi finder det imidlertid afgørende, at der gøres et systematisk arbejde med at se på Domstolen, den måde og det grundlag den fungerer på. Nogle har kaldt EF-Domstolen for aktivistisk, og man kan også sige, at på en måde er den det. Det er jo et spørgsmål om skillelinjen mellem domstolsafgørelser og politiske afgørelser.

Så til den aktuelle sag. Her er der jo sådan set ikke så meget andet at gøre end at sige, at der må fremsættes et lovforslag, fordi vi bliver nødt til at lukke det hul, der er opstået, og det er så det, regeringen har lovet at gøre. Vi har ikke sagt ja til nogen bestemt model. Regeringen har skitseret nogle retningslinjer, som lovforslaget skal udformes efter, dem har vi drøftet, og vi har stillet en række kritiske spørgsmål, men vores tilgang vil være, at det skal være en stram lovgivning.

Kl. 20.10

Så vil jeg sige, at man jo heller ikke kan nære sig for at have en vis mistanke om, at selv om det her er kommet bag på regeringen, har den måske heller ikke gjort arbejdet helt grundigt nok. Og det kan selvfølgelig lyde som en ubehagelig anklage, men i det papir, som Europaudvalget har fået, og som er offentligt tilgængeligt – et resultat af arbejdsgruppens arbejde – bliver der jo faktisk stillet nogle spørgsmål, som er relativt klare, hvor Domstolen fremfører, at den kun har fået forelagt ét alternativ, nemlig en statslig prisregulering fra den danske stat. Den har ikke fået fremlagt andre metoder til, hvordan man kunne opnå de samme formål, som ligger i bopælspligten.

Det kan jeg da ikke helt undlade at læse på den måde, at man måske kunne have gået lidt hårdere til makronerne. Det kan jo skyldes, at man følte sig meget sikker i sin sag, fordi man blev bakket op af generaladvokaten, og man blev også bakket op af Europa-Kommissionen,

og på den måde må jeg da klart sige, at domstolsafgørelsen har været en overraskelse.

Det, der jo er det centrale i domstolsafgørelsen, er proportionaliteten. Her siger Domstolen, at den ikke føler sig overbevist om, at de formål, der ligger i det her, nemlig selvejet, beboelsen på landet og det at modvirke kapitalpekulation, ikke kunne opnås med nogle andre midler, og der peger den på en række ting, som bl.a. fru Lone Dybkjær har nævnt her.

Vi vil også gå til behandlingen af selve lovforslaget med den vinkel, at vi skal se, hvordan det hænger sammen med andre love, ikke alene den lempelse, der var for et par år siden, og som jeg nok tror Dansk Folkeparti var med til at gennemføre, hvor man kunne lave boliger i forbindelse med landejendomme eller landbrug, men også lejelovgivningen og andre lovgivninger.

Nu er landbrugsområdet jo meget specielt – det er ikke kun dronningen, der altid er fritaget for alting, det er landbruget også. Så derfor er det ikke så let, når man ikke sidder i Fødevarerudvalget til daglig, for med hensyn til den viden, man har om lejelovgivningen og alt muligt andet, er man ikke helt sikker på, at den holder, når man skal til at snakke landbrugsejendomme. Det kan være, den holder, det kan også være, den ikke holder. Jeg ved det ikke. Men det vil i hvert tilfælde være vores ordfører på området, der kommer til at gå ind i selve lovforslaget. Så det er den måde, vi vil gå til det på.

Men det duer jo ikke, må jeg så også sige, bare at sige – sådan som Enhedslisten foreslår det i sit forslag til vedtagelse – at man skal opretholde bopælspligten for ejendomme under 30 ha. Det er jo sådan set det samme som at give en vis finger til Domstolen. Og det kan jeg selvfølgelig godt forstå at Enhedslisten gerne vil, men der har vi det lidt anderledes, for vi er jo sådan set rimelig optaget af, at EU skal være et velfungerende system, og at vi skal have udbygget EU.

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har bedt om korte bemærkninger, så den næste på talerstolen er vist fødevarerministeren – jeg er ikke helt klar over, om det er hr. Per Clausen, for han har faktisk haft ordet to gange før, både som forslagsstiller og som ordfører for forespørgslerne.

Er det hr. Per Clausen endnu en gang? Jamen så værsgo.

Per Clausen (EL):

Jeg tror nok, at hvis ministeren havde haft lyst til at uddybe sit grundige indlæg fra første runde, kunne han godt have fået mulighed for det, men det foretrækker han åbenbart ikke at gøre.

Jeg skal heller ikke trække det her vældig meget i langdrag, men bare sige, at det har været meget spændende at lytte til debatten om, hvordan man skulle løse det aktuelle problem. Venstre og Konservative er jo vældig optimistiske; andre er noget mindre optimistiske, og det er der nok også god grund til, for hvis man nu læser det notat, som embedsmændene fra de forskellige ministerier har lavet, kan man se, at de jo har ridset fire muligheder op: statslig prisregulering, beskatning ved videresalg kort tid efter erhvervelsen, udlejning med en væsentlig minimumsvarighed, foranstaltninger med henblik på øget udlejning. Og så står der:

Det skal hertil bemærkes, at ingen af de ovennævnte foranstaltninger kan medvirke til at sikre formålet med at bevare selvejet som den overvejende besiddelses- og driftsform i landbruget.

Det er derfor, jeg er så overrasket over, at hr. Jens Kirk og hr. Allan Niebuhr kan stille sig op her og sige: Det forslag, der kommer fra regeringens side, vil løse problemet. For man har altså lige det problem, at der er nogle embedsmænd, som har gennemskuet, at det her ikke kan lade sig gøre, før regeringen fik den geniale idé, at det var vejen ud af problemet.

Så jeg vil bare sige, at man har en meget stor og meget vanskelig opgave foran sig. Og det er da også grunden til, at Enhedslisten i sit beslutningsforslag har valgt at give metodefrihed, forstået på den måde, at man ikke behøver at give nogen som helst fingeren, hvis man er i stand til på anden måde at sikre, at bopælspligten bliver bevaret.

Så vil jeg sige – og det skal også være i forlængelse af det, fru Anne Grete Holmsgaard sagde – at det jo er rigtigt nok, at det her notat giver det indtryk, at man ikke rigtig har været i stand til over for EF-Domstolen at gøre begribeligt, hvor vigtigt det her var.

Kl. 20.15

Flere steder står der i hvert fald i notatet – jeg er ikke sikker på dommen, men jeg går ud fra, at notatet er en rigtig beskrivelse af den – sådan lidt om, at det er, fordi man ikke har fået tingene forklaret ordentligt. Så også derfor synes jeg måske, at sagen kunne have nytte af en politisk behandling også i EU's system igen.

I forlængelse af det vil jeg sige, at hvis det her kan føre til, at en lang række udmærkede og fortræffelige ting, såsom en skærpet beskatning af indtægt ved salg af jord og fast ejendom, forsøg på at styre prisudviklingen osv. kunne komme igennem i Folketinget, kan det jo måske ende med, at man ved en kombination af fire, fem meget restriktive ting kan opnå nogenlunde det samme, som bopælspligten forholdsvis enkelt og ubureaukratisk klarede tidligere. Det vil jeg ikke afvise. Nu har tidligere ordførere sagt, at de ikke vil love at stemme for regeringens forslag. Jeg vil sige, at jeg ikke vil love at stemme imod. Det kan godt være, det vil indeholde ting, som er værd at tage med.

Det var lidt om det aktuelle, men problemet er jo, at når fru Anne Grete Holmsgaard siger, at vi er nødt til at tilpasse os den her lovgivning, fordi man gerne vil have et velfungerende EU-system, så er det velfungerende EU-system, som fru Anne Grete Holmsgaard taler om, jo et EU-system, som gennemfører den form for domstolsafsigselse her, og som i realiteten handler om at lave lovgivning ved en domstol; det betyder, at man fokuserer på to ting, nemlig kapitalens fri bevægelighed og EF-Domstolens magt.

Det giver mig så anledning til at sige, at jeg et kort øjeblik næsten var begejstret for at sidde i Europaudvalget. Og det var, fordi jeg her for første gang hørte, at man for alvor diskuterede politik i forhold til forfatningstraktaten. For lige pludselig var det jo sådan, at den her sag – i øvrigt i forlængelse af en række andre sager – gav anledning til, at hele oppositionen var enig om, at der skulle stilles nogle krav i forhold til EU's indretning, som handlede om at få begrænset det indre markeds magt og få begrænset EF-Domstolens magt.

Jeg misforstod åbenbart situationen, for jeg havde glemt, at når det kom til stykket, havde både Socialdemokraterne, SF og Radikale sværget forfatningstraktaten evig troskab. Så uanset hvad man sagde ved den lejlighed, vil forfatningstraktaten få støtte fra de partier, også selv om det betyder, at det indre marked stadig væk er det, der driver udviklingen i EU, og at vi derfor kan forvente sager som den her i fremtiden.

Men altså, min afskedsbemærkning til det her skal være, at traktatdiskussionen og forfatningssituationen skal vi nok få anledning til at tage igen. Og man kan da håbe på, at den i forlængelse af Frankrigs og Hollands nej bliver åbnet op for alvor, fordi det måske giver en mulighed for

at få en rigtig politisk diskussion i Danmark om det.

Vi vil se med sund skepsis på de forslag, der kommer fra regeringen. Men skulle de være i stand til at løse nogle af de udfordringer, vi står over for, vil vi selvfølgelig støtte dem. Og så glæder jeg mig meget til ministerens forklaring på, hvorfor det – sådan som embedsmændene sagde – ikke kan indfri det, som hr. Jens Kirk og hr. Allan Niebuhr siger at det kan; hvordan det så skal forklares, at det alligevel ikke kan løse problemerne. Den forklaring ser jeg meget, meget spændt frem til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den fg. formand (Elisabeth Arnold):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de forslag til vedtagelse, der er fremsat, blive foretaget i mødet på tirsdag, den 24. april 2007.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 75:

Forslag til folketingsbeslutning om udarbejdelse af strategi for afvikling af EU's landbrugsstøtte.

Af Lone Dybkjær (RV) m.fl.
(Fremsat 16/1 2007).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt):

Lad mig slå fuldstændig fast, at det er regeringens holdning, at det kommende sundhedsjæk af landbrugsreformen fra 2003 og midtvejsevalueringen af EU-budgettet skal bruges proaktivt. Regeringen ser både sundhedsjækket og EU-budgetevalueringen som brikker i den fortsatte reformproces af EU's landbrugspolitik.

Regeringen finder, at en yderligere hurtig liberalisering og markedsorientering er helt nødvendig. EU's budget må gøres mere fremadrettet, og det betyder, at EU-midlerne på landbrugsområdet eksempelvis hellere skal anvendes på fremadrettet forskning og innovation end på gammeldags pris- og markedsstøtte.